

החלק השני של סיפורו האישי של "כך הגעתי"

השבוע הוכא נחמן פרקש לבית-המשפט המחוזי בבאר-שבע, כשהוא נתון לשמירה קפדנית וכשקהל רב של סקרנים מלווה אותו במבטיו. הוא לבש חליפה כהה, חולצה לבנה ועליוס מבריקות. פניו — רזות וחיוורות — היו מגולגלות למעט. פרקש דיבר עם מלווייו בקול שקט, נראה ידידותי.

בגיל 6 שנים, במשך 9 חודשים. ילדים זרקו לי אז סיד לעיניים. העיניים לא מילאו אז תפקידים, וחוש השמיעה אצלי התפתח במידה בלתי רגילה, וזה עזר לי הרבה באותה תקופה.

★ ★ ★

חודשים וחצי הייתי בשדות, חי מדגים ועשבים. כשהייתי רואה שדג נתפס בחכה הרגשתי כאילו שאני נתפסתי. הבאתי אותו לתוך, וכשהייתי רואה את פניו המאשימים והמעונים הייתי משחרר אותו מהחכה וזורק אותו למים חזרה. אבל הייתי רעב. כדי לרכוש את הכוח לקחתי חיי דג. הייתי צריך להשאיר אותו על החוף וללכת מרחק גדול ממנו, ולחזור רק כעבור כמה זמן, כשהדג היה כבר מת.

אוסף נוסף של תסביכים. אם לפני מאסרי הראשון לא יכולתי להשתלב בחברה, הרי שאחרי המאסר המצב הורע באופן נורא. אני לא רוצה לעשות טרגדיה מהעניין, אני פשוט מתאר את המצב. חזרתי לחדר הקטן שלי על הגג, בגודל צינור — וניסיתי להתאושש. התחלתי לחפש עבודה, פניתי לכל מקום ועברתי פה חודש ופה שבועיים. ראיתי את העולם כאויב ושונא, ראיתי שבני-האדם חיים באינטרסים אישיים ושישי חיים.

★ ★ ★

אמרתי שהדרך היחידה שנשארה לפני היא לעזוב את העיר ולחיות כעובד אדמה, כי רק שם, האמנתי, השלווה הנפשית תחזור אלי. הייתי בודד מאוד, לא היו לי חברים. משפחתי, בתקופת מאסרי הראשון, עזבה את הארץ. חיפשתי חלקת אדמה כדי לקשור את עצמי עם הטבע. פניתי לסוכנות, ביקשתי שיקציבו לי בחכירה חלקה מסויימת.

דחו אותי, והמשכתי לחפש עבודות פה ושם. פניתי לכל מיני עבודות ודחו אותי. ראיתי שהדרך היחידה שנשארה לי, והמקום היחיד שחיכה לי, היה בית-הסוהר. נידונתי שנית באשמת שוד. יום אחד באו לחדרי שני עבריינים. היה זה אחרי תקופה של חודשים שלא ראיתי אדם. הרגשתי שאני לא לבד בעולם. שמחתי לראות אותם, ופחדתי לאבד אותם. הם הציעו לעשות שוד, וראיתי שיש לי ערך בחיים. אחר-כך נודע לי שאחד מהם נשלח במיוחד עליידי המשטרה.

המשטרה ידעה על תוכנית השוד, אבל עשתה את עצמה לא יודעת. תפקידם האנושי היה להזמין אותי לתחנת המשטרה ולאמר לי: שמע, אנחנו יודעים שאתה רוצה לעשות שוד, אתה לא עברייני ולא פושע, רק מסוכן עם עצמך. יתכן שהיו מסייעים אפילו כדי ברכישת חלקת האדמה. אבל המשטרה צריכה שיעיר לעזאזל, והם עשו ממני דמות מעוררת אימה. כי הציבור דורש זאת לשלמות החברה.

★ ★ ★

שלטונות בית-הסוהר עשו כל מה שביכולתם להכניס בי אמונות-שואו וליצור ממני מפלצת. זו הסיבה שהמשטרה שלחה את העבריינים השליחים להציע לי את השוד, ומצבי הנפש היה כזה שנפלתי במלכודת. הכל התרחש במהירות. תקפתי אשה, לקחתי את ארנקיה וברחתי. היה לי אקדח שקיבלתי מהשליחים. כשהתחילו לדרוך אחרי יריתי אל הריצפה, וזרקתי את הארנק עם הכסף, חזרתי לחדרי. המשטרה חיכתה לי. כשרצו לקחת אותי, בחצר, קפצתי וברחתי. רצתי לשדות, היכן שתמיד חלמתי להגיע, להיות לבד.

סיד

לתור

העיניים

כשהייתי בעיר, בין אנשים, רדפו אחרי ואמרו לי שאינם רודפים. לפחות הוכחתי שהם כן רודפים.

שלחתי אז מכתב לד"ר רוזנר, מנהל האגף הפסיכיאטרי ברמלה, ביקשתי ממנו שיעזבו אותי, שלא ירדפו אחרי. ואני אהיה כל חיי בשדות ובהרים, עם החיות והצמחים. אני חושב שאני אוהב לחיות בהרגשת בידדות, הורגלתי לכך מילדותי. הייתי עיוור

אני

אחראי

ומוסרי

במשך כל התקופה הזאת לא פגשתי באף אחד. תפשו אותי, ונידונתי לתשע שנות מאסר. כתוצאה מההתבודדות הממושכת התחלתי כאילו להתעורר משינה עמוקה. אמרתי: צריך למצוא את הפתרון לכל זה. באותה תקופה נפל לידי ספר פסיכולוגיה וסוציולוגיה, התחלתי מעיין בדפים הרוא שונים והרגשתי כאילו מצאתי את עולמי. ראיתי שלאדם ולאנושות יש משמעות עמוקה, ומצאתי את הדרך לשלמות הנפש. הר-צון ללמודים גבר בי מרגע לרגע. שכחתי איפה אני נמצא. החלטתי לחקור את החיים ואת האנושות מן היסוד. מצאתי את הוויסות.

★ ★ ★

ראיתי שפסיכולוגיה בלבד לא תתן לי את ההסבר הדרוש. פניתי והתעניינתי בתורת האבולוציה. מחשבותי עבדו יום ולילה. אני אמרתי בלב: אני אמצא את הדרך בה אוכל להשתלב בעולם. ראיתי שביחס לאסיר עברייני החברה בנויה לא בדרך נכונה, והתנהגותה עם האסיר היא רשלנית ופושעת. חיפשתי למה מתנהגים כך, פניתי והתלוננתי ובקשתי הסברים. אמרו לי שאני משוגע, שהספרים משגעים אותי, שהאמת משגעת אותי.

אמרתי להם: אם אני לא יכול לתקן את המצב הבלתי-נסבל והנוגד את ההגיון הישר, אז אני לא אוכל גם להישאר אדיש לתהליך זה. ברשלנות פושעת ובכוונה תחילה אתם הורסים חיי בני-אדם, ואין לכם זכות לזה. אני מוסים עם מאסרי, אבל תנו לי את האפשרות להשכיל, כדי להתכונן לקראת שחרורי ולהשתלב בחברה כחבר מועיל ויוצר.

תגובתם היתה להפריע לי ולהעמיד בפני כל מיני מכשולים. כדי שלא אוכל לרכוש השכלה, ובשלב השני להקריש את חיי לחיקון המצב.

בתקופה זו לא נתנו לי ספרים שבקשתי, המשיכו נגדי באיומים, מצאו חולשות מתור-אנות שונות, והאשימו אותי מיד בהפרת סדר.

★ ★ ★

אבל הייתי בתהליך לימוד ולא נרתעתי מהם. למרות כל הקשיים שהעמידו בפני הרגשתי שאני מתחיל להיות אדם עם רגש מוסרי עמוק ואחריות אנושית. רציתי לתקן

הנאשם

פרקש נלקח מבניין בית-המשפט, כשהוא נתון לשמירה קפדנית, כבול בידיו וברגליו. המון סקרנים ניקבצו לחזות באלוף הבריחות הישראלי. כמה מן הצופים קראו: "שחררו את פרקשו!" "מאות גרוועים ממנו מסתובבים חופשיים!"

נחמן פרקש (מיוחד ל"העולם הזה")

כדי להבין את עצמי היתה השכלתי קטנה מדי, כך שלא יכולתי לנתח ולחקור למה התנהגו ההורים כל-כך קשה כלפי הבן שלהם.

★ ★ ★

מטבעי ומילדותי הייתי קשור לטבע. אהבתי להסתובב בסביבה בה גרתי, בתוך שדות וחרושות, ואז המוח אצלי לא פעל, פחדתי שאלוהים רודף אחרי. אז לא היו לי טענות נגד בורא העולם, הם באו יותר מאוחר. אבל בדבר אחד הייתה בטוח כל הזמן — שכופים עלי מתשבה ומכריחים אותי לקבל דעה נגד רצוני. וזה בעיני נראה ככפייה, כי האדם נולד לחשוב באופן עצמאי.

במאסר הראשון הסתגרתי מאנשים. אלה שדנו אותי במשפט לא התעניינו בנפשו של האדם, ואותה גישה היתה להנהלת בית-הסוהר. הם כל הזמן רצו רק להשתלט עלי באיומים ובפחד. שאלתי את עצמי מדוע זה כך? הרי זו לא התנהגות הגיונית ואנר-שית, כי בהענשה של מדינה נאורה ומתקדמת? לתוצאות טובות.

ברגע שבודדה אותי החברה, נפתר רק חלק קטן מהבעיה. ברגע שמבודדים אדם, צריכה להיות מטרה לחקור את אישיותו ואת תסביכיו, כדי למצוא דרכים להכשיר אותו בעת שחרורו לחיי-חברה תקינים. ואם החברה מסתפקת בזאת שהיא מבודדת את המזיק, לא פותרים את הבעיה. רק דוחים אותה. אני שואל עכשיו: האם זו דרך התנהגות של מדינה נאורה ומתקדמת? נכנסתי לבית-הסוהר המום ומכובל, עם תסביכים נפשיים, ויצאתי מבית-הסוהר עם

אני פשוט לתשע שנים. לפני שכרחתי, נאשמתי בתקיפה, למרות שאני הייתי הנת-קף. במאסר הראשון נידונתי לחמש שנות מאסר. לא הייתי אז בהכרה מלאה, לא ידעתי איפה אני חי.

כשהגעתי למאסר, במקום שיבררו ויחקרו מה שהביא אותי לדכאון ולפשע, הם השי-תמשו נגדי בכוח, באיומים, בצינוקים ובהש-פלות. כנראה שהם לא מאמינים בטיפול בעברייני. הגישה שלהם היא הענשה. אני מאמין שאילו היו מנסים להבין את האדם ולהחזיר לי את הבטחון העצמי והאמונה בכלל, לא הייתי צריך להיות פה.

הבסיס לכל הרע הוא באווירה הלא בר-אה שהיתה לי בבית הוריי. הורי היו אנשים עצבניים מאוד, וכנראה קלטתי מהם את העצבים. הם היו אנשים דתיים, ועד היום הם כאלה.

★ ★ ★

גם אני הלכתי להתפלל, עד גיל 13, אבל לא מצאתי עניין בתפילות. הייתי סקרן ורציתי להשתחרר, אבל אבי קשר אותי בכוח לזה. לסידור התפילה ולתנייד. כמובן שהתנייד לא נותן פתרון לבעיות החיים, וסידור התפילה הגביל אותי רק למחשבה אחת: ישועה בתפילות ותודות לבורא העו-לם. הבנתי באופן טובייקטיבי-פנימי, וגם כתוצאה מהסתכלות על החיים, שיש להם משמעות מסוכנת ומשתנה, כי גם חופעות בטבע משתנות.

מהסיבות האלו, ומהסכסוכים התמידיים עם ההורים, היו לי הרגשות שכולם נגדי.